

vament fàcil, donats la similitud dels temes i el fet de trobar-se tant els uns com els altres en la mateixa sèrie de monuments. — R. ARAMON I SERRA.

Els reports del novè Congrés Internacional de Ciències Històriques. — El Comitè Organitzador d'aquest Congrés, celebrat a París del 28 d'agost al 3 de setembre de 1950, va introduir la que creiem extremament lloable novetat de publicar, anteriorment a la seva reunió, un gruixut volum¹ que conté trenta reports, deguts a investigadors americans, anglesos, australians, belgues, francesos, holandesos, italians i polonesos. L'examen d'aquest volum densíssim i, com és natural en un primer assaig, de contingut molt irregular, suggereix abans que res la noció del predomini creixent que té en la moderna investigació històrica allò que era més oblidat en les etapes anteriors: l'estudi dels fets col·lectius, reflex del conjunt dels humans, sobre els individuals, referents a persones posades al primer terme de l'escenari històric, i d'allò que en els nostres temps de batxillerat hom anomenava *història interna*, sobre la història militar i política. I encara es pot extreure la constatació, i és que dintre aquest predomini la cosa més destacada és l'interès per la història econòmica i social. Els reports estan agrupats en set seccions: Antropologia i Demografia (una secció que hauria escandalitzat els historiadors *clàssics*), Història de les Idees i dels Sentiments, Història econòmica, Història social, Història de la Civilització, Història de les Institucions i Història dels Fets polítics; i, dintre elles, en apartats cronològics (antiguitat, temps medievals, moderns, contemporanis). Però la Història econòmica i social depassa els reports de les seccions que li són específicament atribuïdes i treu el cap pertot arreu. ¿Qui, al començament del segle, hauria pogut pensar que en un report sobre la Història de les Institucions contemporànies es parlés del problema dels preus; que, en un altre sobre la Història de la Civilització, en lloc de parlar d'arts i de ciències, es parlés també de fets econòmics i socials; que un tercer sobre Història política moderna es centrés sobre les idees comunistes, és a dir, econòmiques, d'un pensador? La Història convertida en història dels reis, que ha predominat durant tants anys, sembla haver naufragat, i el que hom cerca, fins a través dels documents dels reis, quan aquests són els que més abunden, és la història de les masses anònimes que vivien i morien allunyades de la pompa fictícia de l'hora. — J. DE C. SERRA I RAPOLS.

Les actes del Congrés de Ciències Històriques de París. — Un any després de celebrat el novè Congrés Internacional de Ciències Històriques, ens en vénen a les mans les actes, les quals constitueixen pròpiament el segon volum del Congrés (el primer fou el que contenia els reports, aparegut poc abans de la reunió de París). En aquest volum² trobem aplegades la ressenya de les sessions plenàries (amb reproducció dels mots de Hans Nabholz, President del Comitè Internacional de Ciències Històriques; Jaime Torres Bodet, Director general de la UNESCO, i Pierre-Olivier Lapie, Ministre de l'Educació Nacional, pronunciats o llegits a la sessió inaugural del 28 d'agost de 1950) i de les sessions de treball (amb la discussió i defensa dels diversos reports presentats), una lletra de Charles Morazé, Secretari general del C.I.C.H., a Robert Fawtier, President del Congrés (la qual és donada com a conclusió de les discussions dels reports), els títols de les nombroses i diverses comunicacions pre-

1. IXe Congrès International des Sciences Historiques. Paris, 28 août - 3 septembre 1950. I: *Rapports*. Paris, Librairie Armand Colin, 1950. 648 pàgs.

2. IXe Congrès International des Sciences Historiques. Paris, 28 août - 3 septembre 1950. II: *Actes*. Paris, Librairie Armand Colin, 1951. vi + 326 pàgs.

sentades al Congrés (amb indicació dels llocs on bona part d'elles seran publicades) i la llista de delegacions i persones que participaren al Congrés (amb el lamentable oblit de l'Institut d'Estudis Catalans entre les entitats representades).

També són donats en aquest volum els vots presentats per les diverses seccions o comissions.³ Anotem els següents:⁴

1. «Que sigui creada una comissió encarregada d'un cens internacional de les fonts de la història econòmica i social a l'Edat Mitjana (protocols de notaris, correspondència dels mercaders, llibres de comerç, manuals pràctics de la mercaderia, etc.)»

2. «Que sigui reconstituïda la Comissió de Cronologia del C.I.C.H., l'activitat de la qual per a l'establiment de llistes crítiques de caps i oficials civils i religiosos de l'Edat Mitjana ha prestat ja tants de serveis a la ciència i és susceptible de prestar-ne de més grans encara.»

3. «Que en el pròxim Congrés sigui prevista una secció d'història religiosa amb la redacció prèvia de reports a discutir en les sessions d'aquell.»

4. «Que sigui designat un institut d'enquesta encarregat de presentar un report de conjunt sobre l'estat en què actualment es troben les recerques històriques i bibliogràfiques sobre els moviments obrers en els diferents països.»

5. «Que — atès que les ciències auxiliars de la Història de l'Edat Mitjana, principalment la paleografia i la diplomàtica, no han fet durant les darreres dècades, malgrat il·lustres excepcions, els progressos que exigeix el desenrotllament general dels estudis medievals — el C.I.C.H. es preocupi d'activar i de coordinar l'estudi de la paleografia i la diplomàtica i, particularment, a) que al pròxim Congrés sigui presentat un report sobre l'estat de les recerques de paleografia, i b) que es constitueixi, en ocasió d'aquell Congrés, una secció especial consagrada a les ciències auxiliars en general i a les dues citades disciplines en particular.»

6. «Que sigui publicat un Repertori general de les esglésies col·legials, el qual hauria d'ésser topogràfic, bibliogràfic i crític, de manera que pogués oferir als erudits, com el Repertori general de les abadies i priorats, el material segur del qual senten necessitat urgent per a llurs treballs d'història institucional comparada.»

7. «Que — atesa la importància excepcional per a la Història de l'Edat Mitjana i el caràcter eminentment internacional dels documents pontificis, atesa la riquesa de l'aportació ja fornida per les publicacions de les Acadèmies, Escoles i Instituts d'Història i Arqueologia amb seu a Roma des de l'obertura al públic de l'Arxiu Vaticà, i atès que algunes d'aquestes publicacions entren en col·lisió o se sobreposen en certa mesura, la qual cosa sembla constituir un esmerç poc judicis dels mitjans intel·lectuals i materials posats a contribució per a dur a terme aquest treball — sigui establerta una certa coordinació en el domini d'aquestes publicacions a fi d'accelerar-ne el ritme, i el C.I.C.H. prengui la iniciativa d'entendre's amb les altes autoritats de la Biblioteca i l'Arxiu Vaticans i els directores de les Acadèmies, Escoles i Instituts d'Història i Arqueologia amb seu a Roma per tal d'examinar les mesures susceptibles de permetre, per al bé general, una coordinació semblant.» — R. A. I S.

3. Els núms. 2 i 7 foren presentats per la Secció d'Història de l'Edat Mitjana, el 3 per la Comissió d'Història Eclesiàstica Comparada, el 4 per la Comissió Històrica per a l'Estudi dels Moviments Socials, el 6 per la subsecció d'Història de les Ciutats i els 1 i 5 per particulars.

4. Deixem de banda un vot de la Comissió de Publicacions sobre la revista «Excerpta Historica Nordica» i el dels classicistes, de què donem compte en un altre lloc, sobre la creació d'un parc arqueològic a Istanbul.